

DANZON - 28 Ekim 2019 Pazartesi

Ağustos Sıcağında Berlin'de Dans - III - Günümüze Dair Bir İş

Begüm Erciyas - Pillow Talk
Fotoğraf: Bea Borgers

Günümüze dair bir performans işi

1982 Ankara doğumlu Begüm Erciyas'ın 2019 tarihli "Pillow Talk" (Yastık Sohbeti) adlı performans işi, Radialsystem'de bu yılın haziran ayında başlayan "New Empathies" (Yeni Empatiler) serisine 29-31 ağustos 2019 tarihinde konuk oldu. Dünyada toplumsal ayrışmaların zirve yaptığı içinde yaşadığımız dönemde iki yıl boyunca konserler, enstalasyonlar, koreografik işler, atölye çalışmaları ve sohbetlerle "halden anlama" duygusunun çeşitli ihtimallerine eğilerek sanatsal, teknolojik, politik ve ekolojik soruları tartışmayı amaçlayan seriye katkı açısından Erciyas'ın işi bence biçilmiş kaftandı.

Eski bir elektrik üretim fabrikasından dönüştürülmüş Radialsystem'in duvarları ve boyutları olduğu gibi korunmuş büyük salonuna 20'er dakikalık aralarla teker teker alınıyorsunuz. İçeriye girdiğinizde uymanız gereken bir-iki direktif girmeden önce size yazılı olarak veriliyor. Ayakkabınızı çıkarıp, çantanızı girişe bırakıyorsunuz. İlerlediğinizde sizi, üzerinde hafif tepelikleri olan siyah bir peyzaj karşılıyor. Gece hissinin güçlü olduğu loş mekan sadece üç büyük küre lamba ve noktasal ışık kaynakları aydınlatıyor. Noktasal ışıkların aydınlattığı siyah yastıklardan birine yerleşip, yastığın üzerindeki siyah noktaya doğru "Burdayım" dediğinizde, sizi ve yastığı aydınlatan ışık söner ve yukarı çekiliyor. Siyah noktadan bir ses size "Merhaba" diyor. Bundan sonraki yaklaşık 50 dakikayı; bilgisayardan mı geldiği yoksa canlı mı olduğu müphem bırakılmış bir sesle, o siyah peyzajın bir parçasına dönüşerek rüya ile gerçek arasında salınan garip bir sohbeti paylaşarak geçiriyorsunuz. Sohbet sırasında; birbirinizin söylediği cümlelerin son kelimesinden yeni cümle türetme oyunu oynuyorsunuz, birlikte beş dakika uyuyorsunuz, bir ara o ses size yukarıdaki ışık kaynağını, adını söyleyerek tanırtıyor, siz o sese en gizli dileğinizi fısıldıyorsunuz.

Stanley Kubrick'in Arthur C. Clarke'ın bir kısa öyküsünden uyarladığı 1968 yapımı filmi "2001 Uzay Macerası"nda uzay gemisinin kontrolünü ele geçiren Hal isimli bilgisayarın insan ile robot arası belirsiz ruh/ağıl hali ve tekinsiz sesi, 21. yüzyılın dijital dünyasında başımıza gelecekleri çok zaman önceden haber veriyordu. Erciyas'ın işinde benimle iletişime geçen "Rubin"ın sesi bende başta, aynı

Kubrick'in filmini seyrederken Hal'inin uyandırdığı gibi bir tekinsizlik hissi uyandırdı, çünkü sesin kaynağı o anda o mekanda beni görebilecek bir yerde bir mikrofona başında oturan gerçek bir insan mı yoksa önceden programlanmış bir bilgisayar mı emin olamadım, aslında hala da hangisi, emin değilim. Rubin neyse ki Hal'in saldırgan ruh haline sahip değildi, kaynağının belirsizliği tüylerimi ürpette de, sesin kendisi yumuşak ve rahatlatıcı, sohbeti açık ve geliştirme şekli dostaneydi. Bu sayede, ne tesadüf tam da o günün sabahında Alte Nationalgalerie (Eski Ulusal Galerisi)'nin salonlarından birinde gördüğüm Edgar Degas'ın "Le Conversation" (Muhabbet) tablosundaki şapkalı iki kadının dipdibe sırlarını, dertlerini, arzularını paylaştığı samimi sohbetin bir benzerini ben de Rubin ile ettim. Sohbet esnasında tanıştığım ışık kaynağı Nicole ile de kısaca söyleştik, hatta o bana ışığıyla göz bile kırptı. Sıradışı ve acayip bir deneyimden keyif içinde çıktım.

Edgar Degas - Sohbet (1882/83)

Begüm Erciyas - Pillow Talk
Fotoğraf: Elodie Dauguet

Yıllar önce iDANS'ta "Ballroom" adlı işini seyrettiğim Erciyas, şimdiye kadar Marsilya'dan Berlin'e, Oslo'dan Basel'e 14 ayrı kentte sunduğu ve geçen yılki Het Theaterfestival (Flaman Tiyatro Buluşması)'na seçilen 2016 tarihli "Voicing Pieces" (Seslenen Parçalar) isimli çalışmasıyla kasım ayındaki 23. İstanbul Tiyatro Festivali'ne konuk olacak. Yine tek kişilik deneyime dayalı olan bu işini merakla bekliyor, o tarihlerde İstanbul'da olacalara hararetle öneriyorum.